

Derde adventszondag, 13 december 2009

🎵 **ZO DONKER ALS DE WERELD IS**

(Steehouder Michaël / BB 228)

Zo donker als de wereld is,
zo stil wij gaan in duisternis,
wij blijven niet in deze nacht,
geen woord van God blijft zonder kracht.
Woord aan Maria toegezegd,
gezongen voor Elizabet,
twee vrouwen zonder macht en staat
in wie Gods toekomst open gaat:
"Het zal de machtigen vergaan,
wie zwak is zal in vrijheid gaan,

de wapens worden neergelegd,
de armen komen tot hun recht."
Wij weten hoe Hij heeft gedaan
met mensen ver van ons vandaan;
zo zal Hij doen met ons vandaag:
God opent toekomst, maakt verhaal.
Dat ons geschiede naar uw woord,
dat onze toekomst helder wordt,
dat nacht het laatste woord niet is
maak zo met ons geschiedenis.

📖 **KRUISTEKEN, WELKOM EN NEVENDIENST**

📖 **INLEIDING: DE VOORTEKENING**

- Le. 1 De dagen worden nog steeds korter:
's morgens is het later klaar,
en 's avonds moet het licht steeds vroeger aan...
Zo donker als de wereld is,
zo stil gaan wij in duisternis...
Met 'Kopenhagen' in het nieuws,
beseffen we meer dan ooit,
dat onze toekomst er ook echt somber uit ziet.
- Le. 2 En toch zal er straks meteen ook een keerpunt zijn,
een midwinter-zonnewende
die weer licht en hoop brengt,
de geboorte van een nieuwe tijd
waarin Gods koninkrijk kan vorm krijgen...
- Le. 1 Zo zijn we hier vandaag ook weer samen
op deze derde zondag van de advent,
uitziend naar het einde van de duisternis,
dromend van de geboorte van God in onze wereld.
- Le. 2 Onze notenbalk heeft er iets bij gekregen:
een voortekening!
Een mooi woord eigenlijk: een voor-tekening:
iets wat je tekent voor de eigenlijke tekening,
voor je het lied begint te schrijven op de notenbalk.

- Le. 1 In de voor-tekening zet je kruisen of mollen.
Hier vooraan zijn het twee kruisen geworden.
Het zijn twee verhogingstekens
en dat wil zeggen dat je in de volledige partituur
deze noten, de fa en de do, een trapje moet verhogen,
iedere keer als je die twee noten tegenkomt.
Je mag het niet vergeten
anders klinkt het ongelofelijk vals!
- Le. 2 Het is een mooie metafoor
voor wat we op deze zondag van Welzijnszorg
centraal willen stellen:
dat het niet anders kan
dan dat je sommige mensen in onze maatschappij
een trapje hoger zet, een duwtje in de rug geeft.
- Le. 1 Want een gelijke behandeling,
waarbij je iedereen dezelfde middelen en ondersteuning geeft,
is op zich géén rechtvaardige behandeling.
Wie gehandicapt is bijvoorbeeld,
moet recht hebben op iets meer,
om uiteindelijk dezelfde kansen te krijgen.
En wie opgroeit in een kansarm milieu,
heeft iets extra's nodig om die vicieuze cirkel te doorbreken.
- Le. 2 Dus is er ook in onze samenleving een voor-tekening nodig:
moeten we durven kruisen zetten,
verhogingstekens voor mensen die anders uit de boot vallen.
De kans krijgen op een degelijk betaalde job
is juist datgene wat zo'n opstap voor hen kan zijn.
En daar pleit Welzijnszorg in deze advent voor.
- Le. 1 Muzikanten zullen al weten dat er ook verlagings-tekens zijn:
de mollen.
En ook zij zijn een beeld van wat er in Gods ogen moet gebeuren:
diegenen die het goed hebben, die er warmpjes in zitten,
moeten bereid zijn om een trapje lager te gaan staan,
delen van wat ze hebben door soberder en bewuster leven...
Of zoals Maria het zingt als ze bij Elisabeth gaat:
dat de machtigen een t(r)oontje lager mogen zingen
en de zwakken verhoogd moeten worden.
- Le. 2 "Wat moeten we dan doen?"
da's ook de vraag die we vandaag in het evangelie horen.
En Johannes de Doper antwoordt anders voor de tollenaars
dan voor de soldaten of de gewone mensen...
- Le. 1 In Gods oren klinkt het in elk geval vals,
als we geen kruisen of mollen durven zetten in onze voortekening.
Een oproep om na te denken en conclusies te trekken
en zo een écht Kerstfeest voor te bereiden.

Pr. God, Vader van alle mensen,
daarom willen we Jou bidden:
zegen ons met Jouw aanwezigheid,
blijf bij ons in deze donkerste dagen van het jaar.
We ontsteken de drie adventskaarsen
zodat Jij als licht in ons leven kan komen, [Misdienaar doen]
..... een licht op onze weg,
een hand op onze schouder,
een broer die naast ons staat.

Le. 1 op deze adventszondag van welzijnszorg
willen wij om ontferming bidden, Heer
want we zijn zo geneigd om mensen in groepen te verdelen,
de zwakken en de sterken,
de rijken en de armen
en zo groeien wij niet in verbondenheid.

In rust en inkeer je redding, ge-duld en vertrouwen je kracht:

de Heer wacht in ont-fer ming, ge-lukkig wie Hem verwacht! (In)

Le. 1 in deze adventstijd willen wij waakzaam zijn
en bidden om ontferming
want we hebben te vaak te weinig oor
voor de noden van mensen om ons heen
en geven hen geen kans
ook hun levenslied te laten horen

In rust en inkeer je redding...

Le. 1 in deze donkere tijd van het jaar
willen wij ons voorbereiden op de komst van de Messias
dromen en hopen wij vrede en rust te vinden
in onze wereld
maar komen er te weinig aan toe
tijd voor gebed en ontmoeting met de Heer te maken

In rust en inkeer je redding...

OPENINGSGEBED

Pr. God, Jij die machthebbers klein maakt,
en gevangenen wegleidt uit het slavenhuis,
groeï als een twijgje uit een dorre stronk,
bloei als een takje uit de verschroeide aarde,
stroom als een nieuw leven over alles wat verdord is,
geef ons hoop op vrede ooit.
Doe op ons rusten Jouw geest
die kleine mensen verhoogt
en opkomt voor het belang van de zwaksten.
Houd levend in ons de droom
dat wolf en lam ooit zullen samen wonen,
dat ooit zich zullen verzoenen
wie nu nog tegenover elkaar staan –
dat ooit de tijd komt waarin de aarde vervuld is van Jouw gerechtigheid,
zoals de zee gevuld is met water.
Houd het visioen levend in ons,
dat het werk van onze handen
de dag verhaast dat het zo zal zijn. Amen

LEZING

Filippenzen 4, 4-7

Le. 2 Lezing uit de brief van Paulus aan de christenen van Filippi:

Laat de Heer uw vreugde blijven; ik zeg u nogmaals:
wees altijd verheugd.
Laat iedereen u kennen als vriendelijke mensen. De Heer is nabij.
Wees over niets bezorgd,
maar vraag God wat u nodig hebt en dank hem in al uw gebeden.
Dan zal de vrede van God, die alle verstand te boven gaat,
uw hart en gedachten in Christus Jezus bewaren.

TUSSENZANG

(partituur op p. 9)

Open de Schriften van oudsher,
die woorden vreemd en van zo ver,
verminkt, ontstemd, verbogen.
Geef ons een eerlijk nieuw gehoor,
leg ons die woorden dan weer voor,
zodat wij mogen horen:
'Zo spreekt de Levende tot u,
dit wil Zij zeggen, toen en nu:
Ik zoek naar dochters, zonen,
die wegen van bevrijding gaan,
die mij van verre al zien staan,
daar waar de armsten wonen.

Niemand ontkomt aan uw gezicht,
geen mens verbergt zich voor uw licht,
want, God, Gij leeft in mensen.
Gij roept om aandacht, recht en brood.
Gij zucht met ons in pijn en dood
en kunt alleen maar wensen
dat wij U zien zoals Gij zijt:
leven aan leven toegewijd
en niets mag dood verdwijnen.
Zult Gij ons vinden mettertijd,
want Gij besteed uw eeuwigheid
om levend te verschijnen

Pr. De mensen vroegen hem: 'Wat moeten we dan doen?'
Hij antwoordde: 'Wie twee stel onderkleden heeft,
moet delen met wie er geen heeft, en wie eten heeft moet hetzelfde doen.'
Er kwamen ook tollenaars om zich te laten dopen,
en die vroegen hem: 'Meester, wat moeten wij doen?'
Hij zei tegen hen: 'Vorder niet meer dan wat jullie is opgedragen.'
Ook soldaten kwamen hem vragen: 'En wij, wat moeten wij doen?'
Tegen hen zei hij: 'Jullie mogen niemand afpersen
en je ook niet laten omkopen, neem genoeg met je soldij.'
Het volk was vol verwachting,
en allen vroegen zich af of Johannes misschien de messias was,
maar Johannes zei tegen hen: 'Ik doop jullie met water,
maar er komt iemand die meer vermag dan ik;
ik ben zelfs niet goed genoeg om de riem van zijn sandalen los te maken.
Hij zal jullie dopen met de heilige Geest en met vuur;
hij houdt de wan in zijn hand om de dorsvloer te reinigen,
het graan zal hij bijeenbrengen in zijn schuur
en het kaf in onblusbaar vuur verbranden.'
Op deze en andere wijze spoorde hij de mensen aan
en verkondigde hij hun het goede nieuws.

 TOELICHTING **GELOOFSBELIJDENIS**

Pr. Ik geloof in Hem die heet
"Ik zal er zijn voor allen, niemand uitgesloten."

Al. Hij is de kern, de bron van onze solidariteit.
Op Hem wil ik mijn inzet afstemmen
en Zijn naam maken
tot de rode draad van mijn leven.

Pr. Ik geloof in Jezus van Nazareth,
het levende verzet tegen iedere uitsluiting.

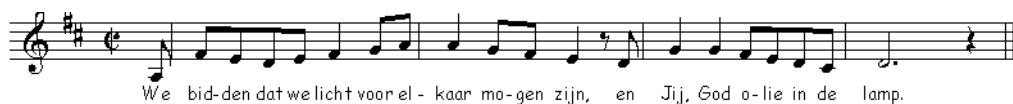
Al. In Hem heeft onze God
handen en voeten gekregen.
In Hem is Zijn naam werkelijkheid geworden.
Ik geloof dat Hij niet vergeefs heeft geleefd
en niet vergeefs is gestorven,
maar dat Hij elke dag opnieuw verrijst
in mensen die vandaag
zijn solidariteit met de uitgeslotenen belichamen.

Pr. Ik geloof in Zijn Geest,

Al. die ook vandaag mensen bezielt en aanzet
om Zijn manier van leven tot de hunne te maken
en de weg te gaan van breken en delen,
van goedheid en gerechtigheid,
van recht en vrede,
altijd weer ten bate van de minsten.
Ik geloof in Hem die heet "Ik zal er zijn voor u."
En ik weet: Hij is te doen...

Pr. "Wat moeten wij dan doen?"
 Het is de vraag die mensen van alle tijden tot God richten.
 Ook wij richten ze vandaag tot Jou, God en bidden Jou:

Le. 1 voor onze jonge mensen die op zoek zijn naar een zin in 't leven
 dat zij hun toonaard – hun talenten, inspiratie - mogen ontdekken
 en zo meebouwen aan een harmonieuze samenleving

Le. 1 voor ouders en opvoeders
 dat zij met geduld en vertrouwen 'herder' en 'gids' blijven
 voor hen die ze begeleiden
 opdat er voor elk-een een plaats in de herberg zou zijn

We bidden dat...

Le. 1 voor ouderen en bejaarden, die reeds een lange tocht hebben afgelegd
 dat zij zich niet opsluiten in hun kleine kring
 maar hun levenservaringen laten klinken
 en in woord en daad getuigen van een bevrijdende God

We bidden dat...

Le. 1 voor ons allen hier aanwezig
 dat de verbondenheid van dit samen vieren
 mag uitstralen in de komende week
 naar hen zich eenzaam voelen
 omwille van ouderdom of ziekte

We bidden dat...

Pr. ....

HIER WORDT EEN TAFEL AANGERICHT

(Jongerus/Vandevelde)

1
 Hier wordt een huis voor God gebouwd
 waar mensen samenkomen
 en waar Hij zelf aanwezig is
 om onder ons te wonen.

die voor ons leven en geluk
 zich weg heeft willen schenken.

3
 Hier wordt een tafel aangericht
 om Jezus te gedenken

4
 Hier delen wij het levensbrood
 en worden nieuwe mensen:
 de aarde wordt een vredeshuis,
 vervuld van oude wensen.

 GEBED OVER DE GAVEN

- Pr. God, Jij die onze toekomst bent, maak van dit brood en deze wijn
tastbare en feestelijke tekens van Uw droom voor de mensen.
Maak van dit brood voedsel van verbondenheid met onze omgeving.
Geef aan deze wijn de kracht om de kleinen en de zwakken
hun plaats te geven, iets hoger
en geef ons de moed om zelf een trapje lager te zingen.
- Zend Jouw Geest over dit samenzijn, zodat deze viering kan uitgroeien
tot een volmondig ja-antwoord op uw uitnodiging.
Moge Jouw Zoon onze herder en behoeder zijn.
vandaag en alle dagen van ons leven.

 DANK- EN TAFELGEBED

- Pr. Jij, die de duisternis niet hebt laten heersen
over de mensen
maar het licht hebt geschapen
waarin zij elkaar konden zien en liefhebben,
wij danken Jou, God.
- Al. Jij, die de duisternis
niet hebt laten heersen
over het leven
maar het licht hebt geschapen
waarin woorden of daden helder werden
wij danken Jou, God.
- Pr. Jij, die de duisternis
niet hebt laten heersen
over ons bestaan
- Al. Jij bent in Jezus Christus
Licht geworden
voor de hele wereld.
In Hem kregen de dingen hun ware betekenis
en de mensen hun echte gestalte.

[rechtstaan]

- Pr. Heel zijn leven was liefde,
ook en vooral toen Hij de laatste avond van zijn leven
met zijn vrienden samen was.
....
Daarom nemen we hier dit brood en deze beker
en gedenken
dat Hij door zijn lijden, dood en verrijzenis
licht heeft gebracht over ons bestaan.
- Al. Wij gedenken
dat Hij ons nabij blijft
als een weldadig licht
zodat we niet meer in duisternis dwalen.
- Pr. Wij bidden om zijn Geest:
dat er licht mag komen
over ons spreken en zwijgen,
over ons doen en laten.

- Al. Dat er licht mag komen in onze wereld,
licht van gerechtigheid en liefde
zodat mensen en volken,
verhoogd en verlaagd
gelijkwaardig mogen worden in Jouw ogen.
Dat er licht mag komen
over Jouw Kerk, Jouw huis op aarde,
zodat ze schijnen mag
als een baken van hoop en belofte
voor de wereld.
- Pr. Dit vragen wij Jou door Jezus Christus
uw Licht in de wereld
die met Jou en de Geest
ons bidden doet tot God onze Vader.

 VADER VAN ALLE MENSEN _____

 VREDESWENS _____

 COMMUNIE(LIED) _____

Wij gaan weer verder, vol van hoop
op ongebaande wegen
met onze droom op hinderloop
de meeste feiten tegen.
De onrust houdt ons op de been
en doet ons verder reizen,
een stem die klinkt door alles heen
een God niet weg te prijzen.
Zijn woord houdt aan in ons gemis
dat alles kan verkeren,

dat vrede hier bestaanbaar is
en onrecht om te keren
Hij doet ons kiezen voor de mens
bedreigd, verarmd, vergeten.
Hij voert ons naar de laatste grens
om van elkaar te weten.
Sjaloom, geluk op deze reis.
Het duurt misschien nog eeuwen
maar twijfel niet meer aan de wijs:
'het lam huist bij de leeuwen !'

 ZENDING EN ZEGEN _____

Pr.

Open de schriften van oudsher

(t. Jan van Opbergen & m. Peter Biesbrouck)

O - pen de Schriften van ouds her, die woor-den vreemd en van zo ver, ver - minkt, ontstemd, ver - bo - gen.
Niemand ont komt aan uw ge-zicht, geen mens ver - bergt zich voor uw licht, want, God, Gij leeft in mensen.

Geef ons een eer - lijk nieuw ge - hoor, leg ons die woorden dan weer voor, zo - dat wij mo - gen ho - ren:
Gij roept om aandacht, recht en brood. Gij zucht met ons in pijn en dood en kunt al - leen maar wen sen

'Zo spreektde Le - ven - de tot u, dit wil Zij zeggen, toen en nu: Ik zoek naar doch ters, zo nen,
dat wij U zien zo - als Gij zijt: le - ven aan le - ven toe - ge - wijd en niets mag dood ver - dwijnen.

die we - gen van be - vrij - ding gaan, die mij van ver - re al zien staan, daar waar de arm sten wo - nen.
Zult Gij ons vin - den met - ter - tijd, want Gij be - steed uw eeu - wig - heid om le - vend te ver - schij - nen

